

بررسی نقش مدیریت شهری در توسعه گردشگری ساحلی (مطالعه موردی: شهر دیر)

غلامرضا امینی‌نژاد

استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

رضا حیدری^۱

دانشجوی کارشناسی ارشد گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

عنایت اله یزدان پناه

استادیار گروه زیست‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۱/۲۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۸/۳

چکیده

مدیریت شهری عاملی مهم در توسعه بنادر و شهرهای ساحلی محسوب می‌شود. به همین خاطر دولت‌ها سعی دارند تا حد توان با استفاده از مدیریت شهری، گردشگری ساحلی را گسترش دهند. پژوهش حاضر در پی بررسی تأثیرات مثبت مدیریت شهری بر گردشگری ساحلی از نظر ۳۲۱ نفر از گردشگران و مردم محلی شهر دیر (براساس فرمول کوکران) بدست آمده است. این پژوهش بر اساس شیوه انجام، از نوع توصیفی-تحلیلی است و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS و جهت بررسی رابطه متغیرها با هم از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است. در مطالعات انجام یافته شاخص‌هایی نظیر زیرساخت‌های اولیه، امکانات اساسی و زیربنایی گردشگری، مصوبات شورای اسلامی، دسترسی مناسب و وجود امکانات و خدمات به عنوان مهم‌ترین عوامل کیفی برای محیط‌های ساحلی می‌باشد، که در مورد ساحل شهر دیر این شرایط، نامطلوب ارزیابی شده است. همچنین می‌توان گفت، مدیریت شهری با توسعه گردشگری ساحلی دارای رابطه مثبت و معنی‌داری است به طوری که مقدار آن برابر $0/759^{**}$ است که به این معنی است، هر چقدر مدیریت شهری پایدارتر باشد به همان میزان گردشگری ساحلی نیز توسعه پیدا می‌کند.

واژگان کلیدی: مدیریت شهری، توسعه گردشگری، گردشگری ساحلی، شهر دیر

مقدمه

از مهم‌ترین تحولات اجتماعی صورت پذیرفته در جوامع معاصر، توجه به اوقات فراغت به عنوان یکی از نیازهای اساسی، در زندگی تحت سیطره فناوری است. صنعت توریسم یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی جهان است که در سال‌های اخیر رشد فزاینده‌ای یافته است. بیشترین مسافران جهان مربوط به بخش گردشگری ساحلی است (Shia and Pour Eshkeili, 2010:2). نوارهای ساحلی از جمله فضاهایی هستند که غالباً پیوند ناگستنی با حوزه‌ها و مراکز شهری اطراف خود دارند. این نواحی، مرکز تجمع بیشترین فعالیت‌های انسانی شامل: بازرگانی، تجارت، انرژی، ماهی‌گیری، سکونت و نیز گردشگری هستند (Noronha, 2002:42). از دیدگاه برنامه‌ریزی شهری، توسعه گردشگری در نواحی ساحلی آثار متفاوت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، کالبدی و زیست محیطی را در پی دارد و به تبع آن، محیط گردشگری نیز تأثیرات فراوانی از این توسعه می‌پذیرد (Dinari, 2005:118). بیشترین تقاضای توریسم ساحلی از سال ۱۹۴۵ شروع و باعث رشد تقاضا در کل زمینه‌های گردشگری شد و به تبع آن تقاضای گردشگری شهر نیز توسعه یافت (Mahdavi, 2003:15-20) امروزه صنعت گردشگری بر اقتصاد بسیاری از مناطق ساحلی به ویژه کشورهای جزیره‌ای کوچک برتری یافته است؛ به عنوان مثال گردشگری بیش از ۹۵ درصد درآمدهای اقتصادی کشور مالدیو و تنها منبع درآمدهای ارزی این کشور را تشکیل می‌دهد (Brown et al., 2000: 45). هر کشور، شهر یا منطقه باید بتواند با مزایایی بیش از ایجاد زیرساخت‌های گردشگری خود و عرضه محصول و خدمات مناسب، مسافران را جذب نماید و تصویر خوبی از خود در ذهن گردشگران به جا بگذارد (Ebrahimi et al., 2010)

سازمان گردشگری دربیانیه‌ی مانیل، گردشگری را نیاز اساسی در هزاره سوم معرفی کرده است. شهرها یکی از پربیننده‌ترین مقاصد گردشگری جهان به شمار می‌آیند که هر ساله پذیرای میلیون‌ها نفر گردشگرند. مدیریت گردشگری اکنون به فعالیتی مهم بدل گشته است که جریان کارها، اقدام‌های اجتماعی و تغییرات فضایی فراوانی را به ویژه در کشورهای اروپایی شکل می‌دهد (Kazs, 2006:10). به دلیل اثرات چشمگیری که فعالیت‌های گردشگری در اقتصاد و مناطق پذیرنده گردشگران بر جای می‌گذارد، باید توجه فراوانی به این فعالیت معطوف شود (Alizadeh, 2002) جامعه‌ای که از گردشگری به عنوان یک ابزار جایگزین برای تقویت توسعه اقتصادی استفاده می‌کند، باید گردشگری پایدار را برای پاسخگویی به نیازها و خواسته‌های مردم آن توسعه دهد (Ayagls et al., 2002) گردشگری پایدار، مشاهده نیازهای کنونی گردشگران و جامعه میزبان است درحالی که فرصت‌ها را برای نسل‌های آینده حفظ کرده و افزایش می‌دهد (Barros and David, 2007). نواحی ساحلی شهرها به عنوان فضاهای گردشگری از دیرباز مورد توجه گردشگران بوده است. به دنبال آشکار شدن بازتاب‌های منفی صنعت گردشگری بر زندگی شهرهای ساحلی، برنامه‌ریزی برای این نواحی اهمیت بیشتری یافت. با این همه، به ندرت برنامه‌ریزی برای گردشگری ساحلی با برنامه‌ریزی شهری هماهنگی داشته است (Shia and Pour Eshkeili, 2010:2) از دیدگاه برنامه‌ریزی شهری، توسعه گردشگری در نواحی ساحلی آثار متفاوت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، کالبدی و زیست محیطی را در پی دارد و به تبع آن، محیط گردشگری نیز تأثیرات فراوانی از این توسعه می‌پذیرد (Dinari, 2005:118). توسعه زیرساخت‌های گردشگری، اغلب عامل مهمی در تغییر کاربری زمین، به خصوص در

مناطق ساحلی محسوب می‌شود و زمین برای ساخت تحلیل عوامل کیفیت بخش محیط گردشگری ساحلی با توجه به معیارهای گردشگری پایدار تسهیلات پذیرایی، حمل و نقل و سایر طرح‌های گردشگری تغییر می‌یابد. این تغییرات خود باعث تقاضای بیشتر زمین برای دفن زباله و تخلیه فاضلاب‌های تولیدی می‌شود و به این صورت، بخش وسیعی از زمین‌ها، توان بالقوه و کارایی خود را از دست می‌دهند.

(Shia and Pour Eshkeili, 2010:2) تغییر کاربری نامناسب در محدوده ساحل، پیامدهای نامطلوبی برای تنوع زیستی به همراه داشته و باعث کاهش کیفیت محیط، دید و منظر و نیز عدم سازگاری میان کاربری‌ها خواهد شد (Dinari, 2005:114). در مقیاس کلان، توسعه زیرساخت‌های مناسب شهری و مدیریت مدرانه شهر به منظور پاسخگویی به نیازهای گردشگران، ضرورت فراوان دارد. توجه به تجربیات جهانی و الگو گرفتن از نمونه‌های موفق در عرصه گردشگری ساحلی، می‌تواند رهیافت مؤثری برای تدوین یک برنامه مناسب برای شهرهای ساحلی باشد (Shia and Pour Eshkeili, 2010:3) تنسيق و آمایش جاذبه‌های شهرو ایجاد امکانات و تسهیلاتی که دسترسی به جاذبه‌ها را بیش از پیش فراهم سازد، بهداشتی بودن شرایط زندگی در هتل‌ها، رستوران‌ها، لبه‌ی سواحل و معابر عمومی و از همه مهم‌تر، پاک‌ی هوا، از دیگر شرایط لازم برای توسعه گردشگری در شهرهای ساحلی است. برای این منظور لازم است تا از آلودگی آنها جلوگیری نمود و به موازات آن، به حفظ نظافت و بهداشت ساحل نیز توجه کرد (Pakzad, 2009:347). باتوجه به اینکه اقتصاد ایران متکی به صادرات نفت می‌باشد. در سال‌های اخیر تلاش‌های فراوانی صورت گرفته که در کنار درآمدهای نفتی از طریق راه‌های دیگر اقتصاد ایران را تقویت کنند. یکی از این موارد بهادادن و سرمایه گذاری کردن در زمینه‌ی گردشگری می‌باشد. این در حالی است که ایران یکی از دیدنی‌ترین کشورهای جهان محسوب می‌شود به طوری که کشور ما جزو ده کشور اول جهان از لحاظ جاذبه‌های گردشگری است (Zangi Abadi, et al, 2006:1) همچنین ایران در منطقه جنوب آسیا رتبه دوم جذب بیشترین گردشگر و درآمد حاصل از گردشگری را به خود اختصاص داده است (WTO, 2000: 11).

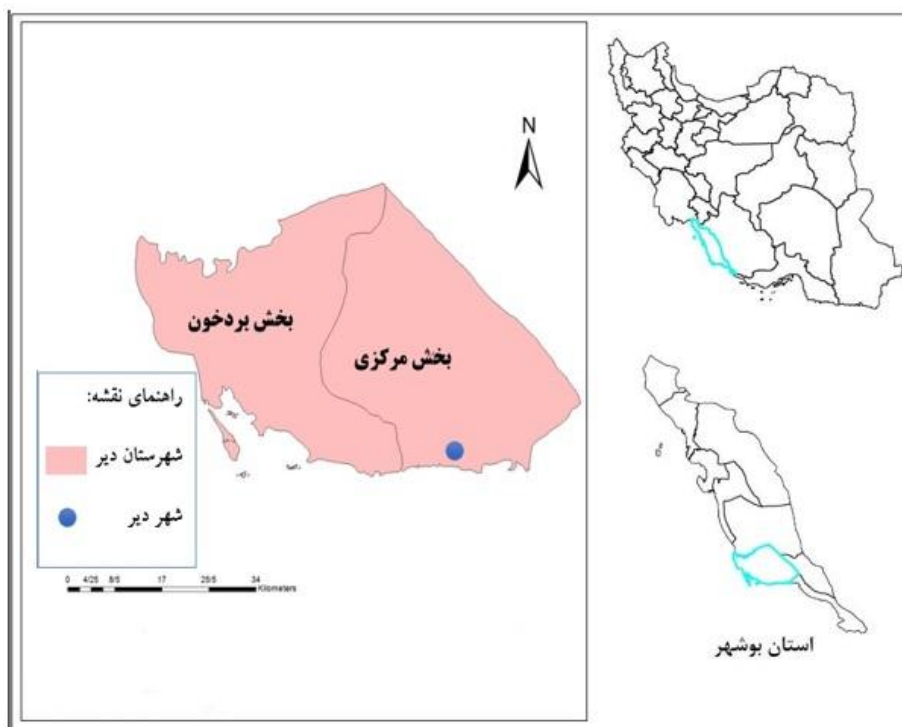
شهر دیر بدلیل وجود بیشترین کریدور ساحلی که دارد یکی از بهترین سواحل است که می‌توان با سرمایه گذاری‌های مطمئن، به یک مقصد مهم گردشگری ساحلی در سطح استان و کشور تبدیل شود. به همین خاطر مدیران شهری می‌توانند با یک برنامه‌ریزی مطمئن، زمینه رشد و گسترش گردشگری ساحلی را در طرح و برنامه‌های توسعه‌ی شهری خود داشته باشند. این تحقیق در پی این است که نقش مدیران شهری را در پیشرفت گردشگری ساحلی بررسی کند.

این پژوهش از نظر هدف کاربردی توسعه‌ای و از روش انجام تحقیق توصیفی - تحلیلی بوده و شیوه گردآوری اطلاعات میدانی و کتابخانه‌ای است. بدین منظور از روش توصیفی-تحلیلی برای پاسخ به سؤالات و ارائه راه حل برای مسئله موردنظر استفاده شده است. با توجه به مجموعه اطلاعات به‌دست آمده، گزینه‌ها و سؤالات موردنیاز به صورت مدون در قالب پرسشنامه تهیه و تدوین شده است. جامعه آماری، شهر ساحلی دیر می‌باشد که بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ جمعیت این شهر ۲۴۰۸۳ نفر بوده است (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵). این پژوهش در پی بررسی تأثیرات مدیریت شهری بر گردشگری ساحلی با نظرسنجی از ۳۲۱ نفر از گردشگران و مردم محلی شهر دیر است که از طریق رابطه کوکران محاسبه شده و به منظور تحلیل اعتبار پرسشنامه از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شده است. نتایج

آزمون آلفای کرونباخ نشان می‌دهد که پرسشنامه از میزان روایی قابل قبولی برخوردار است. اندازه این ضریب برابر ۰/۸۶۴ می‌باشد. شهر ساحلی دیر، سالانه مسافران و گردشگران زیادی را به ویژه در فصل‌های زمستان و بهار به طرف خود جذب می‌کند. هدف این تحقیق، استخراج مهم‌ترین عوامل کیفیت بخش محیط ساحلی از دید گردشگران، بر اساس شاخص‌های تعیین شده و شناسایی اولویت‌های آنان در رضایتمندی از محیط ساحلی است. برای مطالعه این شاخص‌ها از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. از گردشگران ساحلی خواسته شد تا درباره مدیریت شهری، نظر خود را اعلام کنند و نتایج حاصل از نظرات آن‌ها در قالب متغیرهای رتبه‌ای و به کمک روش‌های آماری مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفت.

محدوده مورد مطالعه

بندر دیر در ۲۰۰ کیلومتری جنوب بوشهر و در نوار ساحلی خلیج فارس با مختصات جغرافیایی ۲۷ درجه و ۵۱ دقیقه عرض شمالی و ۶۱ درجه و ۵۸ دقیقه طول شرقی از نصف‌النهار گرینویچ واقع شده است. بر اساس سرشماری رسمی سال ۱۳۹۵ جمعیت این شهر ۲۴۰۸۳ نفر در قالب ۶۶۸۰ خانوار می‌باشد که ۱۲۲۶۳ نفر مرد و ۱۱۸۲۱ نفر زن هستند. (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵). ساحل دیر را می‌توان به سه بخش تقسیم کرد: بخش اول: اسکله صیادی-تجاری که بیشترین کارکرد آن واردات و صادرات کالا و صید و صیادی می‌باشد بخش دوم: پارک ساحلی و فضای سبز که محل مناسبی برای استراحت و اسکان مسافران می‌باشد. بخش سوم: شامل ساحل ماسه‌ای و بکر که محل شنا و تفریح و سرگرمی گردشگران را تشکیل می‌دهد. با وجود پتانسیل‌هایی که در زمینه ورزش‌های آبی، ورزش‌های ساحلی، پلاژ، شهر بازی و پارک بازی کودکان در شهر دیر وجود دارد، این شهر می‌تواند سالانه مسافران و گردشگران زیادی را به طرف خود جذب کند.

شکل ۱: موقعیت جغرافیایی شهر دیر منبع: نگارندگان

مبانی نظری

- مدیریت شهری

امروزه مدیریت شهری در جهان تحول اساسی یافته است شهرها مدیریت می‌شوند تا بتوانند رفاه و آسایش ساکنان خود را تأمین کنند مدیریت شهری دارای تشکیلات وسیعی است و نقش مهمی در موفقیت برنامه‌ها و طرح‌های توسعه شهری و همچنین رفع نیاز جمعیت، جریان عبور و مرور در شهر، رفاه عمومی، مسکن، کاربری زمین، تفریح، فرهنگ، اقتصاد، تاسیسات زیربنایی و امثال آنها بر عهده دارد (Shia and Pour Eshkeili, 2010:42) مدیریت شهری به همه نهادها، سازمان‌ها و افرادی گفته می‌شود که به صورت رسمی و غیر رسمی در فرایند مدیریت شهری اثرگذار هستند. مدیریت شهر فقط به شهرداری یا شورای شهر نیست بلکه هر عنصری که در فرایند مدیریتی شهر، اثرگذار است، در این حیطه قرار می‌گیرد (Lotfi, et al, 2009:105). مفهوم مدیریت شهری در تعاریف کل نگر از مفهوم صرف اداره امور شهر فراتر است و با ساختارهای اجتماعی، سیاسی و اقتصادی مرتبط و نقش فعالی در توسعه‌ی شهر پیدا می‌کند. در این نگرش، مدیریت شهری، مسئولیتی استراتژیک است که نتایج و پیامدهای عملیاتی نیز به همراه دارد و به این علت، تعامل آن با حوزه‌های قدرت، سیاست، اجتماع و اقتصاد شهری اجتناب ناپذیر است. (Mc Gill:1998) هدف کلی سیستم مدیریت شهری تأمین و ایجاد زمینه و محیط مناسب برای زندگی راحت، امن و کارآمد شهروندان به تناسب ویژگی‌های اجتماعی و اقتصادی است. بر این اساس مدیریت شهری دارای ابعاد مختلف مدیریت اجتماعی، اقتصادی و کالبدی است ((Hashemi, 2010:240). یکی از مهمترین عوامل مؤثر در توسعه‌ی گردشگری در هر منطقه، چگونگی مدیریت این فعالیت‌ها است. مدیریت در بر گیرنده‌ی نگرش نظام مند است که در آن پویایی گردشگری در چهارچوب عرضه و تقاضا با تاکید بر پایداری مدنظر قرار می‌گیرد. در این راستا مدیریت گردشگری پایدار در خصوص توسعه گردشگری و برآورد پایداری آن نیازمند در نظر گرفتن سودمندی اقتصادی و پیامدهای اجتماعی گردشگری است (Papeli Yazdi and Saghaei, 2006:196) در برنامه‌ریزی برای نواحی ساحلی در شهرها، باید اهدافی نظیر توسعه پایدار شهری و حفاظت از محیط طبیعی مورد توجه واقع شود. این اهداف، توسعه پایدار گردشگری و به تبع آن رونق و شکوفایی اقتصادی شهر و منطقه را به دنبال خواهد داشت. در این میان، اصلاح ضوابط مرتبط با نواحی گردشگری با هدف ارتقاء کیفیت گردشگری، بهبود شبکه رفت و آمد، بهبود کیفیت‌های طراحی شهرها، نظیر اصلاح نمای ساختمانی، کاهش آلودگی‌ها، خصوصاً آلودگی آب و خاک، همچنین اصلاح ضوابط مربوط به بازدید از اماکن و مکان‌های جذاب با تدوین سیاست‌ها و خط مشی‌های مدبرانه و هماهنگ با مقتضیات زمان، زمینه‌های بهبود گردشگری را فراهم می‌سازد. بهبود چهره‌ی ظاهری و تصویر شهر در دید گردشگران و تقویت جاذبه‌های فرهنگی از دیگر زمینه‌های مورد توجه است. از جمله مهمترین موضوعاتی که برنامه‌ریزان گردشگری به آن توجه دارند، ظرفیت قابل تحمل آن است. ظرفیت قابل تحمل به بررسی این موضوع می‌پردازد که مقصد مورد نظر تا چه اندازه می‌تواند پذیرای گردشگران باشد. ارزیابی ظرفیت قابل تحمل برای نواحی ساحلی از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. زیرا، این نواحی به شدت حساس و آسیب‌پذیرند (Shia and Pour

- مدیریت گردشگری شهری

گردشگری شهری همان گردش و گشت و گذارهایی است که گردشگران در حوزه شهرها انجام می‌دهند. با توجه به این که شهرها دارای جنبه‌های متنوعی می‌باشند بخشی از سفرهای گردشگری را تشکیل می‌دهند. در گردشگری شهری فرصت‌های زیادی جهت پویایی و توسعه شهر در انواع جریان‌های گردشگری ایجاد می‌شود. گردشگری شهری علاوه بر جامعه میهمان در سطح شهر، جامعه شهروندان همان شهر را نیز در بر می‌گیرد. شهروندان پس از فراغت از کار و یا در روزهای تعطیل بخشی از اوقات فراغت خود را در شهر می‌گذرانند. شهر در رابطه با گردشگری ماهیتی دوگانه دارد شهرگردی توسط شهروندان و گردشگرانی که از دیگر مناطق به شهر سفر می‌کنند. این ماهیت دوگانه شهر با گردشگری، الزاماتی را برای شهر ایجاد می‌کند این الزامات بر رفتار شهروندان و شیوه‌های مدیریت و برنامه‌ریزی آن تأثیر مستقیم دارد از این جهت شهرهای توریستی به عنوان یک سرمایه از گردشگری استفاده می‌کنند و برای رونق و توسعه گردشگری برنامه‌ریزی می‌نمایند. (Shojaei, 2016:3). گردشگری شهری یکی از نخستین اشکال گردشگری است که تقریباً در بازه‌ی زمانی دهه ۱۹۵۰ تا دهه ۱۹۸۰ میلادی جای خود را به گردشگری‌هایی چون ساحلی، روستایی و کوهستان داد. بنابراین گردشگری شهری شکل نوینی از گردشگری نیست بلکه درحالا اوج‌گیری مجدد است. مناطق شهری گرچه همواره گردشگران را جذب کرده‌اند ولی این صنعت تنها در سال‌های اخیر به عنوان یک عامل مهم در اقتصاد شهری مطرح شده است. بیشتر شهرها فعالیت‌های متنوعی را برای استفاده‌ی بازدیدکنندگان عرضه می‌نمایند (برای مثال، گردشگران تجاری ممکن است در تورهای فرهنگی شرکت کنند و گردشگران فرهنگی نیز از خرید کردن لذت ببرند (Khamse Nejad, and AliMoradi, 1393:4) گردشگری شهری از بزرگترین و مهم‌ترین اشکال گردشگری است و یکی از پیچیده‌ترین انواع گردشگری از نظر مدیریتی می‌باشد. با وجود این، هر روز بر شمار شهرهایی که خواستار جذب گردشگر هستند، افزوده می‌شود. حتی شهرهای صنعتی پیشین نیز در حال بازساخت و جایگاه‌یابی مجدد خود به عنوان مقصدهای گردشگری هستند (Khamse Nejad, and AliMoradi, 1393:4). سازمان گردشگری در بیانیه‌ی مانیل، گردشگری را نیاز اساسی در هزاره سوم معرفی کرده است. شهرها یکی از پربیننده‌ترین مقاصد گردشگری جهان به شمار می‌آیند که هر ساله پذیرای میلیون‌ها نفر گردشگرانند. مدیریت گردشگری اکنون به فعالیتی مهم بدل گشته است که جریان کارها، اقدام‌های اجتماعی و تغییرات فضایی فراوانی را به ویژه در کشورهای اروپایی شکل می‌دهد (Kazs, 2006:10). محیط‌های شهری از دو منظر در صنعت گردشگری اهمیت دارند. کانون‌های شهری به لحاظ تمرکز جمعیت در آنها و فشارها و خستگی‌های ناشی از کار و تلاش و فعالیت، مبدأ مسافرت‌های گردشگری (بانقش گردشگر فرست) محسوب می‌شوند. از سوی دیگر به علت وجود امکانات معیشتی و رفاهی، فعالیت‌های اقتصادی، بازرگانی، صنعتی، فرهنگی، سیاسی، بهداشتی، ارتباطی، فراغتی و داشتن جاذبه‌های تاریخی و گردشگری می‌توانند همچون کانون‌های گردشگرپذیر متنوع نیز عمل کنند (talai, 2013; 222).

- گردشگری ساحلی و ویژگی‌های آن

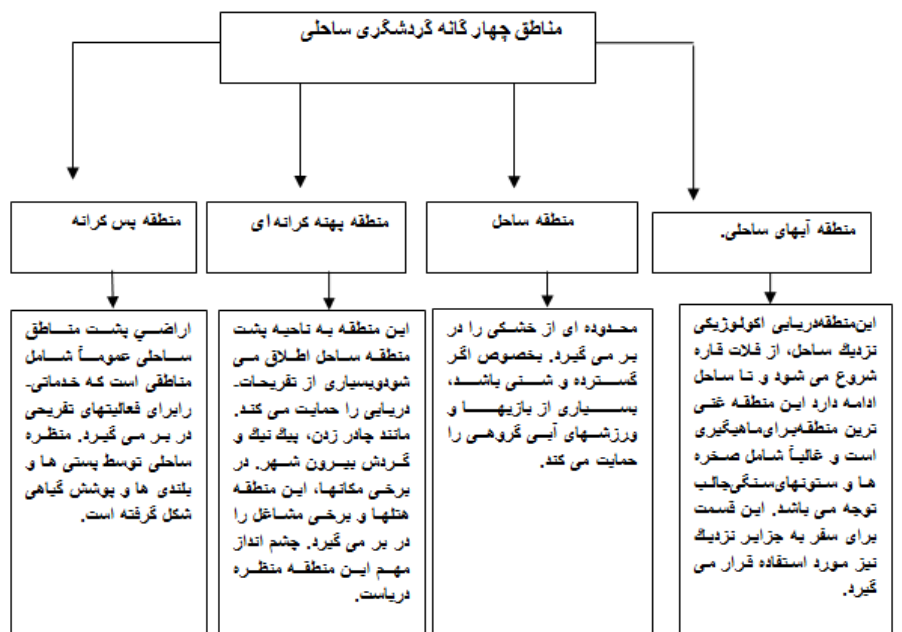
تعریف سازمان ملل بر اساس پیشنهاد کنفرانس بین المللی ترانسپورت در سال ۱۹۶۴ از گردشگر بیان می‌دارد:

گردشگر کسی است که به منظور تفریح، بازدید از نقاط دیدنی، معالجه، مطالعه، تجارت، ورزش و یا زیارت به کشوری غیر از کشوری که در آن اقامت دارد سفر می کند مشروط بر اینکه حداقل مدت اقامت او از ۲۴ ساعت کمتر و از شش ماه بیشتر نباشد (parvazi,2010:4). از گردشگری تعاریف متعددی ارائه شده که از جمله می توان گفت: گردشگری فرآیندها، فعالیت ها و پیامدهای ناشی از ارتباطات و تعامل بین گردشگران، فروشندگان و دولت میزبان، جوامع میزبان و محیط های اطراف که درگیر شده اند می باشد (Soleimani,et al,2010:214). مفهوم گردشگری ساحلی طیف کاملی از گردشگری، فراغت و فعالیت های تفریحی را که در نواحی ساحلی و آب های نزدیک ساحل روی می دهد، در برمی گیرد. بر این اساس عرضه محصولات گردشگری ساحلی شامل اسکان، پذیرایی، صنعت محصولات غذایی، خانه های دوم و زیرساخت پشتیبان توسعه ساحلی را شامل می شود (Khani,2009:51-64).

فعالیت های گردشگری ساحلی را می توان به دو گروه اصلی تقسیم نمود:

- ۱- فعالیت های متکی بر طبیعت مانند ماهی گیری، شنا، حمام آفتاب، غواصی، اسکی روی آب و ...
- ۲- فعالیت های متکی بر تسهیلات انسان ساخت مانند خرید، تفریح، استفاده از رستوران ها، پارک های ساحلی، پلاژها و هتل های ساحلی، سینماهای روباز و... (Sajjadi et al., 2013: 125).

گردشگری ساحلی طیف گسترده ای از فعالیت های مرتبط با اوقات فراغت از جمله ورزش، آشپزی، فرهنگ و جاذبه های طبیعی را طلب می کند. توسعه گردشگری ساحلی، مشتمل بر ایجاد ساختمان های تسهیلاتی و تجهیزاتی گردشگری در طول خط ساحلی است. این نوع توسعه گردشگری معمولاً در نتیجه رشد برنامه ریزی نشده ای است که اغلب دسترسی به دریا را محدود می کند. (Vala, Francois and Bicharell, Junel (2005:198) بنابراین یکی از رهکارهای مناسب برای بهره برداری از جاذبه های گردشگری و به خصوص سواحل، ایجاد گردشگاه ها و یا مجتمع های گردشگری است. گردشگاه ها و یا مجتمع های گردشگری مکان هایی هستند که با فواصل نزدیک یا دور از جاذبه های طبیعی، فرهنگی و تاریخی قرار گرفته و با طیف گسترده ای از امکانات و خدمات توریستی، قابلیت های لازم برای جذب گردشگر داخلی و خارجی به منظور انجام سفرهای فراغتی تعطیلات و حتی سکونتی دارا می باشند (WTO,2001:42-43). به گزارش نشریه الکترونیک توسعه ترابری ایران، به مجموعه فعالیت های تفریحی و سرگرمی که در محیط های دریایی دور از ساحل توسط گردشگران انجام می شود گردشگری دریایی و چنانچه این فعالیت ها در محیط ساحل ها انجام پذیرد، ذیل گردشگری ساحلی دسته بندی می شوند. هرچند گردشگری دریایی از نظر ماهیت با گردشگری ساحلی متفاوت است اما به دلیل وجه اشتراک هر دوی آن ها یعنی ارتباط با دریا، شباهت هایی نیز میان آن ها وجود دارد. امروزه در اغلب کشورهای دنیا که بهره ای از سواحل دریایی دارند توجه به تورهای دریایی؛ حمل نقل دریایی، ورزش ها و تفریحات آبی و سایر سرگرمی های مرتبط با ساحل و فراساحل در صدر برنامه های گردشگری قرار دارد. سواحل ایران نیز هر ساله تعداد بسیاری از هموطنانمان را با جاذبه های فراوانش به سمت خود جلب می کند. کشور ما با توجه به موقعیت های خاص جغرافیایی و دسترسی دو سویه اش به دریا از مزیتی نسبی در توسعه گردشگری دریایی برخوردار است (www.ttico.ir). سواحل خلیج فارس از جمله سواحل است که سالانه تعداد زیادی گردشگر را به طرف خود می کشاند. علاوه بر فواید فراوانی که این خلیج دارد، اما چندسال اخیر از نظر گردشگری ساحلی توجه ای ویژه ای به این سواحل زیبا شده است.

شکل ۲: چهار منطقه گردشگری در ساحل

منبع: نگارندگان

پیشینه

کرچر^۱ (۱۹۹۳) در پژوهشی، اصول گردشگری پایدار را شامل: استفاده پایدار از منابع، کاهش مصرف انرژی و جلوگیری از اتلاف آن، حفظ تنوع، صنعت گردشگری و برنامه‌ریزی، حمایت از نظام اقتصاد محلی، مشارکت اجتماعات محلی، مشاوره با افراد ذی‌نفع و عامه مردم، آموزش خدمه، بازاریابی صنعت گردشگری و انجام تحقیقات مستمر پیرامون توسعه گردشگری می‌داند. صدر موسوی و دخیلی کهنمویی (۱۳۸۲) در پژوهشی با عنوان ارزیابی وضعیت تسهیلات گردشگری استان آذربایجان شرقی از دید گردشگران، به‌ویژه کندوان، قلعه بابک به بررسی و ارزیابی چگونگی توزیع زیرساخت‌های گردشگری در مناطق فوق‌الذکر پرداخته‌اند و به این نتیجه رسیده‌اند که توزیع زیرساخت‌های گردشگری در سطح منطقه، به‌طور مناسب انجام نشده است.

مافی و همکاران (۱۳۸۸) در پژوهشی کاربرد مدل ام اس سوات^۲ در تحلیل مدیریت گردشگری مطالعه موردی کلان‌شهر مشهد را بررسی کرده‌اند، ایشان معتقدند که مدیریت گردشگری شهری به‌عنوان یک وزنه تعادلی در چهارچوب دستیابی به گردشگری پایدار شهری است و هرگونه ناکارآمدی مدیریت گردشگری شهری در عصر حاضر، پیامدهای منفی بسیار به دنبال دارد. از این رو باید به دنبال راهکارهای مناسب برای سنجش وضعیت و پیامدهای جریان گردشگری در شهرها بود.

در سال ۲۰۰۷، تحقیقی در رابطه با شاخص‌های اصلی گردشگری پایدار در مالزی انجام شد. نتیجه تحقیق نشان داد که عوامل زیستی از جمله تنوع زیستی، شرایط فصلی، مدیریت زباله‌ها و منابع آبی و توزیع آن‌ها به‌عنوان شاخص‌های کلیدی تحقیق گردشگری پایدار در منطقه پالونکی جنوبی مطرح هستند (Teh, L & Cabanban, 2007).

^۱ - kercher

^۲ - MS-SWOT

در منطقه ساحل مرکزی غرب استرالیا جهت برنامه‌ریزی و مدیریت گردشگری، محققان، با استفاده از روشی ساده و ابتکاری برای ارزیابی کیفیت و کمیت منابع طبیعی و اولویت‌بندی ۶۵ سایت جهانگردی، ابتدا به دسته‌بندی منابع طبیعی، ارزیابی دسترسی و زیرساخت‌های جهانگردی منطقه پرداختند و سپس آن‌ها را باهم تلفیق کردند. نتایج ارزیابی منابع به صورت نقشه‌ای ارائه شد و از این نقشه‌ها در فرایند برنامه‌ریزی برای منطقه ساحل مرکزی غرب استرالیا استفاده شدند (Priskin, 2007: 637).

در حوزه کارائیب با بازنگری در طرح، فعالیت‌هایی برای توسعه بلندمدت و پایدار توریسم به شرح زیر صورت گرفت: تأمین اتفاق نظر بین تمام گروه‌های ذینفع و تمام سطوح دولتی و محلی در جهت تحقق نگرش مثبت و پیشگیرانه نسبت به توریسم و ایجاد اعتقادی مثبت به حفظ میراث فرهنگی گذشتگان و حفاظت از محیط‌زیست و منابع کشور از طریق مشارکت عمومی گسترده (World Bank, 2000).

باباخانزاده در پژوهشی (۱۳۸۹) ضمن معرفی جاذبه‌های گردشگری منطقه اورامانات به بررسی وضعیت امکانات گردشگری، قطب‌بندی و نقاط جاذب برای گردشگران در منطقه اورامانات پرداخته و نتایج، بیانگر رابطه معنی‌دار میان وضعیت امکانات و تعداد گردشگران بوده است.

نتایج پژوهش علیقلی زاده فیروزجایی و همکاران (۱۳۸۹) در ارتباط با نگرش ساکنان دهستان گلیجان شهرستان تنکابن به توسعه گردشگری نشان می‌دهد که ساکنان علی‌رغم درک قوی برخی اثرات و پیامدهای منفی توسعه گردشگری، به دلیل وابستگی شغلی و منافع شخصی‌شان، نسبت به توسعه آن، گرایش مثبت و موافق داشته و از آن حمایت کرده‌اند.

مؤمن لو (۱۳۸۷) در تحقیق خود با عنوان مدیریت شهری در توسعه پایدار میراث فرهنگی و گردشگری شهری، چنین نتیجه گرفته است که مدیریت در توسعه گردشگری تاریخی و اقتصادی و فرهنگ شهرنشینی نقش به‌سزایی دارد و مدیریت یکپارچه مهم‌ترین عامل در توسعه گردشگری شهری به شمار می‌رود.

شیدایه ۱۳۷۵ در نتیجه‌گیری پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود عوامل دریا و طبیعت سبز استان را عوامل مؤثر در جذب گردشگری استان گیلان دانسته و عدم وجود امکانات رفاهی در کنار این دو عامل را عامل کاهش میزان گردشگری در منطقه عنوان کرده است. مسائلی مانند عدم وجود راه مناسب که جوابگوی میزان تردد وسیله نقلیه بخصوص در ایام و فصول گردشگری مانعی برای جذب بیشتر گردشگری عنوان و همچنین گرانی و بالا بودن سطح هزینه مسافران اشاره‌ای داشته است.

دیوسالار و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهش خود تحت عنوان نقش مدیریت شهری در توسعه پایدار گردشگری (نمونه مورد مطالعه: شهر ساحلی نور) به این نتیجه رسیده که از نگاه پاسخگویان، وضعیت موجود شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و زیست‌محیطی گردشگری در شهر نور نامطلوب بوده و در راستای توسعه گردشگری پایدار نمی‌باشد. همچنین نتایج حاصل در بررسی عملکرد مدیریت شهری نور نیز نشان از ضعف عملکرد مدیران شهری در توسعه گردشگری پایدار این شهر داشته است.

محمدی فر و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهش خود تحت عنوان نقش مدیریت شهری در توسعه پایدار گردشگری شهری (نمونه مورد مطالعه: شهر مشهد) نتایج حاصل از پژوهش نشان دهنده آن است که امروزه گردشگری شهری

به‌عنوان یکی از عوامل مهم توسعه اقتصادی اجتماعی و رفاهی شهر و شهرنشینان یاد می‌شود که مدیریت شهری از عوامل تأثیرگذار در توسعه و بهبود گردشگری پایدار شهری می‌باشد.

عظیمی (۱۳۸۸) در پژوهشی با عنوان مدیریت گردشگری و توسعه پایدار مطلوب اکولوژیک به بررسی مدیریت سایت‌های اکو توریسم برای سازمان‌های زیست‌محیطی پرداخته و اهمیت موضوع را ناشی از مفهوم پایداری زیست‌محیطی و پایداری اقتصادی دانسته است. وی همچنین معتقد است که مدیریت موفق اکوتوریسم باعث ایجاد شرایط لازم توسعه پایدار، برای محیط‌زیست و اقتصاد در سطح مختلف ملی، منطقه‌ای و محلی می‌شود.

هدف اصلی این پژوهش: بررسی نقش مدیریت شهری در رسیدن به توسعه گردشگری ساحلی شهر دیر می‌باشد که اهداف فرعی زیر را دنبال می‌کند:

- بررسی نقش زیرساخت‌های اولیه در توسعه گردشگری ساحلی محدوده مورد مطالعه

- بررسی نقش تصمیم‌گیری مدیران شهری در توسعه گردشگری ساحلی شهر دیر

- بررسی نقش مصوبات شورای اسلامی شهر دیر در توسعه گردشگری محدوده مورد مطالعه

- بررسی نقش اطلاع‌رسانی به مردم در توسعه گردشگری ساحلی شهر دیر

تجزیه و تحلیل

- توصیف داده‌ها

با توجه به جدول شماره ۱ ویژگی‌های توصیفی پاسخگویان (جنسیت)، از ۳۲۱ پرسشنامه، ۱۹۰ نفر مرد و ۱۳۱ نفر زن بودند.

جدول ۱: ویژگی‌های توصیفی پاسخگویان/جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد	درصد اطمینان	درصد تجمعی
پاسخگویان				
مرد	۱۹۰	۵۹/۲۰	۵۹/۳	۵۹/۳
زن	۱۳۱	۴۰/۸۰	۴۰/۷	۱۰۰/۰
کل	۳۲۱	۱۰۰	۱۰۰/۰	

منبع: یافته‌های پژوهش

با توجه به جدول شماره ۲، از مجموع ۳۲۱ پرسشنامه، ۱۱۵ نفر زیر دیپلم و دیپلم، ۸۲ نفر فوق‌دیپلم، ۸۵ نفر لیسانس، ۲۰ نفر فوق‌لیسانس و ۹ نفر دارای مدرک دکترا بودند.

جدول ۲: ویژگی‌های توصیفی پاسخگویان/تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	درصد
پاسخگویان		
زیر دیپلم	۱۱۵	۳۵/۸۵
فوق‌دیپلم	۸۲	۲۵/۵۲
لیسانس	۸۵	۲۶/۴۸
فوق‌لیسانس	۲۰	۶/۲۳
دکترا	۹	۲/۸۰
سایر	۱۰	۳/۱۱
کل	۳۲۱	۱۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

با توجه به اینکه فرضیات ما از نوع رابطه‌ای بوده‌اند، جهت بررسی فرضیه‌ها از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است که مقدار آزمون بین ۱- تا ۱ است. در صورتی که مقدار آزمون به سمت از صفر تا یک باشد

نشان‌دهنده ارتباط مستقیم و معنادار متغیرها با همدیگر است به طوری که می‌توان گفت با افزایش یک متغیر، متغیر دیگر نیز افزایش پیدا می‌کند.

به نظر می‌رسد بین مدیریت شهری و توسعه گردشگری ساحلی رابطه وجود دارد.

جهت بررسی رابطه متغیرها باهم از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است با توجه به جدول زیر می‌توان گفت که مدیریت شهری با توسعه گردشگری ساحلی دارای رابطه مثبت و معنی‌داری است به طوری که مقدار آن برابر $0/759^{**}$ و به این معنی است که هرچه قدر مدیریت شهری پایدارتر باشد به همان میزان گردشگری ساحلی نیز توسعه پیدا می‌کند و در سطح معنی‌داری ۹۹ درصد می‌توان این ادعا را اثبات نمود به طوری که مقدار Sig آن برابر صفر است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که وجود رابطه بین مدیریت شهری و توسعه گردشگری ساحلی تأیید می‌گردد.

جدول ۳: رابطه بین مدیریت شهری و توسعه گردشگری ساحلی

متغیر	آماره	مدیریت شهری	توسعه گردشگری ساحلی
مدیریت شهری	همبستگی پیرسون	۱	$0/759^{**}$
	ضریب اطمینان	-	.۰۰۰
	تعداد	۲۹۰	۲۳۶

منبع: یافته‌های پژوهش

۱- به نظر می‌رسد بین زیرساخت‌های اولیه و توسعه گردشگری ساحلی رابطه وجود دارد.

کیفیت زیرساخت‌های اولیه از جمله کیفیت مسیرها برای پیاده‌روی کنار ساحل، روشنایی کافی، کیفیت سرویس‌های بهداشتی، پارکینگ مناسب، مسیرهای مناسب برای دسترسی به ساحل، میزان کیفیت جاده‌های ارتباطی به شهر دیر، وجود امکانات لازم برای انجام ورزش‌های آبی، فضاهای مناسب برای بازی کودکان و کیفیت لبه‌ی ساحلی از نظر پاکیزگی، می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در توسعه گردشگری ساحلی داشته باشد. با توجه به جدول زیر می‌توان گفت که زیرساخت‌های اولیه با توسعه گردشگری ساحلی دارای رابطه مثبت و معنی‌داری است به طوری که مقدار آن برابر $0/98^{**}$ است که در بین تمام متغیرها بیشترین مقدار را دارا می‌باشد و به این معنی است هر چه قدر زیرساخت‌های اولیه پایدارتر باشد به همان میزان گردشگری ساحلی نیز توسعه پیدا می‌کند و در سطح معنی‌داری ۹۹ درصد می‌توان این ادعا را اثبات نمود به طوری که مقدار Sig آن برابر صفر است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که وجود رابطه بین زیرساخت‌های اولیه و توسعه گردشگری ساحلی تأیید می‌گردد.

جدول ۴: رابطه بین زیرساخت‌های اولیه و توسعه گردشگری ساحلی

متغیر	آماره	زیرساخت‌های اولیه	توسعه گردشگری ساحلی
زیرساخت‌های اولیه	همبستگی	۱	$0/98^{**}$
	ضریب اطمینان	-	.۰۰۰
	تعداد	۲۵۹	۲۵۵

منبع: یافته‌های پژوهش

۲- به نظر می‌رسد بین تصمیم‌گیری مدیران شهری و توسعه گردشگری ساحلی رابطه وجود دارد.

برای دستیابی به هماهنگی‌های بیشتر و سازنده‌تر لازم است در این خصوص تصمیمات مدیریتی خاصی اتخاذ گردد. از جمله استفاده از مدیران کارآمد و متخصص در زمینه‌های مختلف، میزان نظارت مدیران شهری از خدمات

گردشگری، میزان حمایت مدیران شهری از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در زمینه گردشگری و اطلاع‌رسانی راجع به مزایا و منافع هماهنگی در مدیریت و اجرا و کاهش هزینه‌ها. با توجه به جدول زیر می‌توان گفت که تصمیم‌گیری مدیران شهری با توسعه گردشگری ساحلی دارای رابطه مثبت و معنی‌داری است به طوری که مقدار آن برابر $0/788^{**}$ است که به این معنی است هرچهقدر تصمیم‌گیری مدیران شهری پایدارتر باشد به همان میزان گردشگری ساحلی نیز توسعه پیدا می‌کند و در سطح معنی‌داری ۹۹ درصد می‌توان این ادعا را اثبات نمود به طوری که مقدار Sig آن برابر صفر است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که وجود رابطه بین تصمیم‌گیری مدیران شهری و توسعه گردشگری ساحلی تأیید می‌گردد.

جدول ۵: رابطه بین تصمیم‌گیری مدیران شهری و توسعه گردشگری ساحلی

متغیر	آماره	توسعه گردشگری ساحلی	تصمیم‌گیری مدیران شهری
توسعه گردشگری ساحلی	همبستگی	۱	$0/788^{**}$
	ضریب اطمینان	-	.۰۰۰
	تعداد	۲۵۵	۲۵۱

منبع: یافته‌های پژوهش

۳- به نظر می‌رسد بین مصوبات شورای شهر و توسعه گردشگری ساحلی رابطه وجود دارد. راجع به مصوبات شورای اسلامی و شاخص مشارکت مردم در تصمیم‌گیری‌ها و مصوبات شورا همچنین تمرکززدایی تصمیم‌گیری‌ها و واگذاری اختیارات، نقش مردم می‌تواند نقش کلیدی و اساسی باشد لازم به ذکر است که مشارکت مردم محلی در تصمیم‌گیری‌ها با توجه به اطلاعات و آگاهی‌های منطقه‌ای آن‌ها، می‌تواند به اتخاذ تصمیم‌های متناسب با استعدادها و قابلیت‌های منطقه منجر شده و از اجرای طرح‌های ناسازگار با شرایط زیست‌محیطی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی منطقه جلوگیری به عمل آورد. با توجه به جدول زیر می‌توان گفت که مصوبات شورای اسلامی با توسعه گردشگری ساحلی دارای رابطه مثبت و معنی‌داری است به طوری که مقدار آن برابر $0/530^{**}$ است که به این معنی است هرچهقدر مصوبات شورای اسلامی پایدارتر باشد به همان میزان گردشگری ساحلی نیز توسعه پیدا می‌کند و در سطح معنی‌داری ۹۹ درصد می‌توان این ادعا را اثبات نمود به طوری که مقدار Sig آن برابر صفر است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که وجود رابطه بین مصوبات شورای اسلامی و توسعه گردشگری ساحلی تأیید می‌گردد.

جدول ۶: رابطه بین مصوبات شورای اسلامی دیر و توسعه گردشگری ساحلی

متغیر	آماره	توسعه گردشگری ساحلی	مصوبات شورای اسلامی
توسعه گردشگری ساحلی	همبستگی	۱	$0/530^{**}$
	ضریب اطمینان	-	.۰۰۰
	تعداد	۲۵۵	۲۵۱

منبع: یافته‌های پژوهش

۴- به نظر می‌رسد بین میزان اطلاع‌رسانی به مردم و توسعه گردشگری ساحلی شهر دیر رابطه وجود دارد. نتایج حاصل پرسشنامه مردم محلی حاکی از آن است که اطلاع‌رسانی به مردم محلی، در رابطه با تصمیم‌گیری‌های مدیریت شهری، می‌تواند کمک بسیار خوبی برای توسعه گردشگری ساحلی باشد. لازم به توضیح است که اطلاع‌رسانی مناسب در امور مختلف شهری به مردم، ضمن این‌که باعث افزایش اعتماد عمومی نسبت به مدیران و مجریان شهری می‌شود از سویی باعث افزایش حس همکاری و مسئولیت‌پذیری بیشتر مردم در امور مختلف با

مدیران شهری خواهد شد و مردم خود را جزئی از مجموعه‌هایی خواهند دانست که در زمینه‌های مختلف از نظرات آن‌ها استقبال و استفاده می‌شود و این امر در ایجاد حس تعامل به مجموعه بسیار مؤثر است. با توجه به جدول زیر می‌توان گفت که میزان اطلاع‌رسانی به مردم با توسعه گردشگری ساحلی دارای رابطه مثبت و معنی‌داری است به طوری که مقدار آن برابر $0/692^{**}$ است. که به این معنی است هرچقدر میزان اطلاع‌رسانی به مردم پایدارتر باشد به همان میزان گردشگری ساحلی نیز توسعه پیدا می‌کند و در سطح معنی‌داری ۹۹ درصد می‌توان این ادعا را اثبات نمود به طوری که مقدار Sig آن برابر صفر است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که وجود رابطه بین میزان اطلاع‌رسانی به مردم و توسعه گردشگری ساحلی تأیید می‌گردد.

جدول ۷: رابطه بین میزان اطلاع‌رسانی به مردم و توسعه گردشگری ساحلی

متغیر	آماره	توسعه گردشگری ساحلی	اطلاع‌رسانی به مردم
توسعه گردشگری ساحلی	همبستگی	۱	$0/692^{**}$
	ضریب اطمینان	-	.۰۰۰
	تعداد	۲۵۵	۲۴۲

منبع: یافته‌های پژوهش

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

با توجه به تحقیق حاضر می‌توان نتیجه گرفت مدیریت شهری از عوامل تأثیرگذار در توسعه گردشگری ساحلی می‌باشد. در مطالعات انجام‌یافته شاخص‌هایی نظیر زیرساخت‌های اولیه، امکانات اساسی و زیربنایی گردشگری، مصوبات شورای اسلامی، دسترسی مناسب و وجود امکانات و خدمات به‌عنوان مهم‌ترین عوامل کیفی برای محیط‌های ساحلی تعیین شده بودند، که در مورد ساحل شهر دیر این شرایط، نامطلوب ارزیابی شده است. در مصاحبه‌های انجام شده، اکثر گردشگران ساحلی به این موضوع اشاره داشته‌اند و کیفیت پایین محیط ساحلی شهر دیر را در عدم برنامه‌ریزی و توجه مسئولان مربوطه می‌دانستند. شهر دیر با توجه به موقعیت طبیعی خود، از شرایط مناسبی برای توسعه گردشگری ساحلی برخوردار است. همچنین گردشگری ساحلی، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین جاذبه‌ها برای این شهر محسوب می‌شود. با توجه به مباحث مطرح شده در خصوص دیدگاه‌های برنامه‌ریزان شهری در خصوص نواحی ساحلی، برنامه‌ریزی برای ارتقاء کیفیت نواحی ساحلی باید با برنامه‌ریزی شهری هماهنگ باشد و کیفیت فضاها در نواحی ساحلی به گونه‌ای باشد که انطباق لازم را با توقعات استفاده‌کنندگان از محیط ساحلی داشته باشد. از عوامل اساسی در ایجاد تحول و دگرگونی در بخش گردشگری، مطالعه همه‌جانبه‌ی آثار مثبت، منفی و نگاه منطقه‌ای به توسعه گردشگری است (Shia, and Ali Pour, 2010:12) با توجه به نتایج به‌دست‌آمده در مورد کیفیت مدیریت شهری شهر دیر، لازم است تا این موضوع از سوی برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران مورد توجه قرار گیرد. توجه به مدیریت شهری و خدمات شهری برای نواحی ساحلی و همچنین فراهم‌سازی امکانات و تأسیسات زیربنایی برای سواحل شهر دیر، از اولویت‌های آنان جهت توجه و اقدام به شمار می‌رود. با توجه به سوالاتی که از پرسش‌شوندگان صورت گرفت اکثر گردشگران و مردم محلی از پاکیزگی محیط ساحلی و همچنین کیفیت نامطلوب زیرساخت‌های گردشگری ساحلی شدیداً ابراز نارضایتی می‌کردند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که در خصوص خدمات ارائه شده، خصوصاً از سوی مدیریت شهری برای نواحی ساحلی شهر دیر، اصلاحاتی صورت پذیرد. شایسته است تا در مورد قوانین و مقررات مربوط به ارائه خدمات از سوی مدیریت شهری در مورد زیرساخت‌های گردشگری

ساحلی، نظافت و پاکیزگی ساحل، نظارت بر کیفیت خدمات ارائه‌شده و واگذاری خدمات گردشگری ساحلی به بخش خصوصی، مشارکت مردم محلی در مصوبات شورا، ارتباط مؤثر مسئولان مدیریت شهری با مردم محلی، بازبینی‌های لازم صورت پذیرد و نظام خدمات شهری برای شهر دیر و نواحی ساحلی مجاور آن به صورت یکپارچه درآید. همچنین شناسایی و معرفی اماکن گردشگری از طریق رسانه‌های عمومی از جمله تلویزیون و روزنامه‌ها؛ استفاده از مسئولان و کارشناسان خبره و آشنا با گردشگری؛ تقویت، ایجاد و توسعه زیرساخت‌های مناسب حمل و نقل در زمینه گردشگری؛ تقویت و ایجاد فضاهای اقامتی و گردشگری برای اسکان گردشگران؛ مشارکت بخش خصوصی و عمومی؛ ایجاد شبکه اطلاع رسانی؛ راه‌اندازی بانک اطلاعات گردشگری و بهره‌گیری از راهنماهای گردشگری؛ استفاده از مدیران تحصیل‌کرده و آگاه به مسائل گردشگری در رأس امور اجرایی و تصمیم‌گیری؛ هماهنگی بین مدیران مؤسسات مرتبط با گردشگری؛ بازنگری در ضوابط، مقررات، مصوبات و قوانین مرتبط با برنامه‌ریزی بطورعام و مرتبط با مدیریت گردشگری؛ ارائه تسهیلات بانکی و حمایت‌های قانونی برای توسعه امکانات اقامتی و تفریحی در ساحل دیر پیشنهاد می‌شود.

با توجه به نتایج تحقیق، پیشنهادهایی ارائه می‌شوند که عبارتند از:

ارتقای کمی و کیفی زیرساخت‌های اصلی گردشگری ساحلی؛ از جمله امکانات اقامت، حمل و نقل، پلاژها، ورزش‌های ساحلی و دریایی و غیره

ایجاد مشوق‌های لازم توسط مدیریت شهری برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در گردشگری ساحلی آموزش و اطلاع‌رسانی در راستای ارتقای رفتار جامعه میزبان با گردشگران.

نظارت بر کمیت و کیفیت خدمات ارائه شده به گردشگران؛ شامل هتل‌ها، رستوران‌ها، امکانات تفریحی و سرگرمی

References

- Baba Khanzadeh, Idris(2010), Study of the tourist attractions of Oramanat region and its role in regional developments, [In Persian], Master's thesis, Geography and Urban Planning, Assistant Professor Asghar Zarrabi, Faculty of Literature and Humanities, University of Isfahan.
- Taghva'i Masoud; Safarabadi, Azam(2011), The Role of Urban Management in Achieving Sustainable Development of Urban Tourism, [In Persian], Journal of Geographical Studies in Arid Areas, First Year, No. 4, pp. 35-53.
- Hossein Zadeh, Delbar; Karim, Heidari Chineh, Rahim; (2003), Tourism in Iran, Challenges and Aspirations, [In Persian], Geography and Development of the Region, No. 1, Ferdowsi University of Mashhad
- Dinari, Ahmad (2005), Urban Tourism in Iran and the World, [In Persian], Tehran, Words Vocabulary Publishing.
- Divsalar, Asadullah; Tavakoli, Meysam; Khademi, Amir Hossein (2014) The Role of Urban Management in Sustainable Tourism Development (Case Study: Coastal City of Nour), [In Persian], The 6th National Conference on Urban Planning and Management, Mashhad.
- Zolfaghari, Hasan (2007), Determining the appropriate time calendar for tourism in Tabriz using the physiological temperature average and mean predicted polls indices, [In Persian], Geographical research, No. 63.
- Zangi Abadi, Ali; Mohammadi, Jamal; Zyrkbash, Diba. (2006), Internal Tourism Analysis of Isfahan City, [In Persian], Geography and Development Magazine, Year 4, Successive Number 8.

- Shojaei, Somayeh Sadat; Shajiei, Zahrasadat (2016), Tourism Management in Sustainable Urban Development, [In Persian], Third International Conference on Modern Research in Civil Engineering, Architecture and Urban Planning, Berlin-London.
- Shia, Ismail, Ali Pour Eshkeili, Sajjad (2010), Analysis of Quality Factors of Coastal Tourism Environment Considering Sustainable Tourism Criteria, A Case Study of Ramsar Beaches, [In Persian], Arman Shahr Architecture and Urban Development: Autumn & Winter 2010, Volume 3, Issue 5; P. 155 to 167.
- Sadr Mousavi, Myrstar; Dakhili Kahnamoui, Jawad. (2003), Assessment of the status of tourism facilities of East Azarbaijan Province from the viewpoint of tourists, [In Persian], Journal of Geographical Research No. 13
- Aligolizadeh Firoozjai, Nasser; Ghadami, Mostafa, Ramezanzadeh Lesboi, Mehdi(2010), Attitude and The orientation of the host society to the development of tourism in rural areas, [In Persian], Human Geography Research, No. 71.
- Kazs, De Georges; Francois, Poitiers (2003).Urban Tourism, Translator Salah al-Din Mahallati, [In Persian], Tehran: Shahid Beheshti University Publishers,
- Khani, Fazileh, Ghasemi, and Jani, Abotaleb and Ghanbari Nasab and Ali (2009) Investigating the Impacts of Coastal Tourism on Rural Household Surveys (Case Study: Chamkhaleh Village, Langroud County), [In Persian], Journal of New Attitudes in Human Geography, Issue 4 64-51.
- Khamse Nejad, Nazi and Ali Moradi, Ali (1393), Analysis of the role and effects of historical attractions in the development of urban tourism (Case study: historical buildings of Qazvin city), [In Persian], the first conference on architecture, urban planning and urban planning, Tehran.
- Hashemi, Niloufar (2010), The role of eco-tourism in sustainable rural development, [In Persian], Journal of Village and Development, vol 13, No. 3, pp. 188-173.
- Lotfi, Haidar, Adalatkhah, Fardad, Mirzaei, Minoos and Shabbo Vazirpour (2009) Urban management and its place in Promoting Citizens' Rights, [In Persian], Human Geography Magazine, No. 3, Winter 88
- Mafi, Ezatollah; Sahaghi, Mehdi. (2009), Application of MS-SWOT Model in Tourism Management Analysis Case Study: Mashhad Metropolis, [In Persian], Geography and Development Magazine. SUMMER SUCCESS 33.
- Mahdavi, davood(2003), The role of tourism in rural areas of urban development, [In Persian], the master, Tarbiat Modarres University.
- BROWN, Et al. (2000), making construction and development unpeg
- Mc Kercher, B. (1993), Some Fundamental Truths about tourism: understanding tourism social and environmental impacts. Journal of Sustainable Tourism
- Noronha, L. (2002) Coastal Tourism, Environment, and Sustainable Local Development, London, TERI
- Papeli Yazdi, Mohammad Hossein and Saghaei, Mahdi (2006), Tourism (Nature and Concepts), [In Persian], Tehran, Publication samt.
- Pakzad, Jahanshah (2006), "Urban Design Guidelines in Iran", [In Persian], Tehran, Ministry of Housing and Urban Planning.
- parvazi, Mahnaz (2010) Optimal environmental solutions in Persian Gulf coastal tourism and Contributing to the Proceedings of the Sixth National Conference on Tourism of the Persian Gulf, [In Persian], Tehran: The Center for Scientific and Cultural Tourism of Iranian Students, pp. 184-171.
- Priskin, J. (2001), Assessment of natural resources for nature-based tourism: the case of the central coast region of Western Australia. (2005), Landscape and Urban Planning, 22(6), P.637-648.
- Sajjadi, Jila, Sariari Implicit, Maryam Biranvandzadeh and Mohammad Hossein Buchani (2013), Sustainable Coastal Tourism Capacity, Case Study: Kangan County, [In Persian], Geographical Survey of Arid Areas, Year 1, No. 2.
- Shia, Ismail and Alipor Oshliki, Sajjad. (2010) Analysis of Quality Factors of Coastal Tourism Environment Based on Sustainable Tourism Criteria (A Case Study of Ramsar Beaches), [In Persian], Urmanshahr Architecture and Urban Planning Research Center, No. 5, pp. 167-155.

- Soleimani Haroon, Khadijeh, Bahman Khosravi Pur, Masoud Baradaran and Mansour Ghanian (2010), The Attitudes of Residents of Rural Tourism Areas to Rural Tourism Outcomes, [In Persian], Iranian Journal of Agricultural Science, Number 2 - Issue 2 - Serial No., Sep. 213-218.
- Vala, Francois and Bicharell, Junel (2005), International Tourism, Translation: Mohammad Ebrahim Goharian and Mohammad Mehdi Bakhchavi, Amirkabir Press, First Printing, Tehran.
- Teh, L., Cabanban, A.S. (2007). Planning for sustainable tourism in southern Pulau Banggi. The World Bank Participation Sourcebook, Esd, P. 18 –185.
- World Tourism Organization(2000),Regional National Tourism Planning, translation: Abdollah Zadeh, Mahmoud, Publications Office of Cultural Research, First Printing, Tehran.
- WTO (World Tourism Organization), tourism 2020 vision, vol. 6, south Asia, Madrid, Spain, 2000.
- The World Bank Participation Sourcebook, Esd, (2000), P. 18 –185.